

15.02. 7 клас укр. літ.

Тема. В. Симоненко. Вірші «Гей, нові Колумби й Магеллани», «Ти знаєш, що ти — людина?»

Мета: допомогти учням усвідомити ідейно-художній зміст поезій В. Симоненка.

Хід уроку

Літературний диктант «Життя і творчість В. Симоненка»

(У зошити дати відповідь)

1. Хто назвав В. Симоненка «витязем молоді української поезії»?
2. Про кого поет говорив, що «любив... читати історію та географію, а ще Шевченка та Горького»? Він був для Василя Андрійовича за батька.
3. Який фах отримав В. Симоненко після закінчення Київського університету?
4. Газета, в якій працює Василь Андрійович після закінчення університету.
5. Назва і рік видання першої книжки поезії В. Симоненка.
6. Жанр поезії «Лебеді материнства».
7. Символічні образи вірша «Лебеді материнства».
8. Чого навчає мати сина, ліричного героя твору «Лебеді материнства»?
9. Композитор, який поклав поезію «Лебеді материнства» на музику.
10. Назва збірки, за яку Василю Андрійовичу присуджено Державну премію України ім. Т. Г. Шевченка.
11. Скільки років прожив поет?
12. Місцевість, де похований поет.

«Хто сказав, що все уже відкрито? Нащо ж ми народжені тоді?», — із покоління в покоління повторюють молоді мрійники, романтики думку поета Василя Симоненка. Багато що відкрито вже на землі, у космосі, а ще більше — залишилося незвіданим.

Робота з підручником.

«Гей, нові Колумби й Магеллани»

Пригадайте або знайдіть інформацію про Колумба й Магеллана

Прочитати поезію з підручника.

- словникова робота

Вітрила — паруси.

Жага — сильне бажання, пристрасть.

Нидіє — не знаходить собі місця, сумує.

Тужаві — міцні, чіпкі.

Каравела — корабель.

Шкварити — смажити

- Чому мрійники, романтики названі Колумбами й Магелланами? Яка різниця між відкриттями знаменитих мандрівників і тих, про кого говорить В.

Симоненко? Які відкриття, на вашу думку, має на увазі автор? І чому ці прізвища стоять у множині?

(Знамениті мандрівники відкрили нові землі, нові шляхи; має на увазі духовні відкриття, мрії, пошуки справжніх цінностей у житті людини.)

- Що таке «духовні острови»? *(Духовність, культура, людські цінності.)*

Аналіз поезії (записати у зошит)

Тема. Звернення письменника до молоді, щоб вони вирушали у мандри і відкривали нове, ніким ще невідоме, цікаве, захоплююче.

Ідея: смисл життя людини — пошуки, мандри, прагнення самоствердитися; заперечення байдужості, пасивності.

Основна думка. Створення руху вперед, романтичного пориву, пошуку відкриттів і самовідкриттів.

Композиція

Поезія складається з шести куплетів по чотири рядки.

Твір починається із звернення до нових Колумбів і Магелланів з пропозицією продовжити відкривати цікаве, незвідане в житті.

Наприкінці поезії В. Симоненко засуджує байдужість і пропонує її «шкварити... на вогні»

Звертання: «Гей, нові Колумби й Магеллани», «Кораблі!...», «Україно!...», «Друзі!...».

Риторичні оклики: «Напнемо вітрила наших мрій!», «Кораблі! Шикуйтеся до походу!», «Мрійництво! Жаго моя! Живи!», «Відкривай духовні острови!», «Нидіє на якорі душа!», «Півень землю всю не розгребе!», «Шкварити байдужість на вогні!»

Риторичні запитання: «Хто сказав, що все уже відкрито?», «Нащо ж ми народжені тоді?», «Як нам помістити у корито, Наші сподівання молоді?»

Метафори: «кличуть ... у мандри океани», «бухту ... облизує прибій», «сподівання помістити», «нидіє... душа», «б'ються груди», «вітер... не остудить».

Епітети: «молоді сподівання», «рідний народ», «духовні острови», «вітри

тужаві».

ОТЖЕ, вірш «Гей, нові Колумби й Магеллани...» В. Симоненка — пристрасний заклик до роботи душі, до мрій і пошуків, до нових звершень
Робота з текстом вірша «Ти знаєш що ти – людина?»

А чи замислювалися ви, хто ж така людина? Людина – найяскравіше створіння на Землі. Номо sapiens – людина розумна. Саме властивість думати, мріяти, відчувати, творити робить людину унікальною.

- Історія написання поезії

В.Симоненко жив у таку добу, коли зовсім не цінувалася людини, людська індивідуальність. Василь Симоненко сміливо ламав стереотипи, оспівуючи у своїх творах не полковників, керівників, героїв, а простих людей, які щодня здійснюють подвиг, як наприклад, баба Онися, чийх синів забрала війна, мудрий дід, жінки, які тяжко працювали біля курної печі, щоденно дбаючи про свою родину.

Особливо емоційним, з глибоким філософським підтекстом та широким узагальненням є вірш Василя Симоненка «Ти знаєш, що ти людина?»

Прослухайте поезію в аудіо записі

<https://www.youtube.com/watch?v=1o-yj4oRpVc>

Прочитайте вірш у підручнику.

Аналіз поезії (записати у зошит)

Тема: роздуми письменника про швидкоплинність життя, протягом якого кожний повинен встигнути покохати, зробити добрі справи.

Ідея: заклик раціонально використовувати час, відведений на життя, поспішати жити.

Основна думка: людина — велике створення на землі, вмій з гордістю носити це ім'я, кожна людина неповторна.

Художні особливості поезії «Ти знаєш, що ти – людина...»

Художні засоби	Цитати
Повтори:	Усмішка твоя – єдина, Мука твоя – єдина, Очі твої – одні.
Риторичні запитання:	«Ти знаєш, що ти — людина?» «Ти знаєш про це чи ні?»

Риторичний оклик:	«Гляди ж не проспи!»
Епітети:	«... люди - Добрі, ласкаві й злі»; «усмішка, мука єдина».

Відповісти на запитання.

1. Чим стурбований поет? *(Поета турбує те, що люди не цінують своє життя, свою індивідуальність).*
2. Що значить – бути людиною? Чому автор виокремлює усмішку, муку, очі людини? *(Людина може бути щасливою; тоді вона посміхається. Усмішка ще говорить про доброту, лагідність людини. Очі – це дзеркало душі; в них відображається і щастя, і страждання).*
Як ви розумієте застереження поета: «Гляди ж не проспи!»? *(є люди, які думають, що у них все попереду, не поспішають робити добро іншим, любити)*
3. Прочитайте останню строфу вірша. Чому, на вашу думку, вона майже повторює першу? *(Автор знову нагадує, що людина повинна жити повноцінним життям, як того вимагає людська сутність).*

Прослуховування пісні «Ти знаєш, що ти людина» у виконанні «Пікардійської терції»

<https://www.youtube.com/watch?v=RbmzPYkFK1Q>

Домашнє завдання.

Опрацювати матеріал підручника.

Вивчити поезію «Ти знаєш, що ти людина» напам'ять.

Скласти асоціативний куц до слова «людина».